

РІА Т'ӘЗӘ

ОРГАНА КМ ПК ЭРМӘНИСТАНЕ
„ՌՅԱ ԹԱՅԱ“ ՕՐԳԱՆ ՀԿՄ ՀԵՆՏԿՈՍՐ
„РІА ТАЗА“ ОРГАН ЦК КП АРМЕНИИ

№ 44 (656) | Лә'д, 3 ийуле сала 1955 | Қимәт 20 капек

Бьднә гөмрә'һ'кьрьне хәвате нава кандидатед партиаеда

Партия Комунистие Т'ьфақа Советие қәватә шымаә'та советиейә сәр-верие у ренишандариейә. Әв сәр-верие ль шәр'е мөхөлқәте советие дькә бона чекьрьна қәйдәшымаә'тийә комунистие вәлате мәда.

Партия Комунистие, вәхта кә мәр-рөве пеш жь сьньфа п'ала, жь гөндие хәватчи у интеллигент'сия хәват-к'ар қәбулдькә нав шерге хвә, т'ьме дьфькьрә дәрһәқа былндкьр-на наве өзве партиае, дәрһәқа т'ә-мьзи у п'аккьрьна шергед хвә.

Һәр к'и кә вәхте те қәбулкь-рьне нава шергед партия Комуни-стие Т'ьфақа Советие дәрбаздьбә ста-жа кандидатие. Әв стаж нете дати-нә бәр хвә, кә шергед партиае бенә зедәкьрьне бь ван мәрвә, ед кә хвәнәһевьшанди бәрбьр'и шөхөле комунизме дьбьн, сәйасәтиәда занә-нә у т'әрбийәтинә.

Вә'де дәрбазбуна стажа кандидатие кандидат иһсна хвә дьдә про-грама, қануннәма у тактика партиае. Т'әшкиләта партиае т'әсәлиә хәват, занәбун у һ'әләлиә ви дькә.

Қануннәма партиае, йа кә қөр'ьл-т'а XIX һатә қәбулкьрьне, борщда-рие дьдә сәр т'әшкиләтед партиае, кә әванә алик'арийа кандидате пар-тияе бькьн бона һьланина ви дь өз-ве партиае. Т'әшкиләтед республика мөйә партиае дьқәдиньн қьраред қөр'ьлт'а ПКТ'С XIX, дьк'әвьнә т'ә-фәқуриә т'әрбийәткьрьна канди-дате партиае, т'әфәқуриә пендачуна вәнайә сәйасәтиә, дьһа рьнд вана т'әви хәвата сәйасәтиә дькьн. Бь сайа рьндкьрьна хәвата т'әшкиләтед партиаейә ә'влини, комнәһ'и у ком-бажаред партиае кандидатед пар-тияер'а, ве ахьрийа пашьн эп'ешә кембунә рәқәма ван кандидатед партиае, стажа к'ижана жь вә'дә дәрбазбуьә. Ве дәрәщәда хәватәкә к'вьши дәрбазкьрьнә п'р'ание т'әш-киләтед партиае, е комнәһ'иед Ста-линиә у Кировие бажаре Ереване, кәмнәһ'иед Кировакане, Ведиә у гә-ләкед дьн. П'ьр'ания т'әшкиләтед партиае дь ван нәһ'иед к'вьшкьри-дә алик'арикә рьнд дьдьнә кандида-тед партиае, кә авангарда ләщәда-бьн дь шәр'е бона қәдандьн у зедә

қәдандьна планед дәрдаиние. Мәсә-лед хәвата өзв у кандидатед пар-тияейә рьнд зә'ф фьрә тенә ә'йан-кьрьне шыватада, даклад у мьсьлә-тада, газета диверда у бь мәщәле агитат'сия мезәкьрьнеда.

Гөһдарикә мөзьн дьдьнә сәр һә-зьркьрьн у дәрбазкьрьна. шыватед партиае, ед кә роләкә мөзьн дьл-зьн бона т'әрбийәткьрьна комуни-стийә сәйасәтиә. Дь шыватед партиа-еда кандидатед партиае тенә т'әр-бийәткьрьне бь рөһ'е принт'сипиал-тийа партиае, бь нәр'азибун бәр бь кемасиә, мьқабьли т'әр'бдаред дис-т'сиплинеә.

Т'әшкиләтед партиае бона т'әрби-йәткьрьна кандидатед партиае т'ьме Спартьниә партиае дьдьнә вана у гөһдарие дьдьнә сәр қәдандьна ван.

Ле һәнә шергә т'әшкиләтед пар-тияе нәһ'иед Аштаракә, Ноктембер-йане, Сиснәне, Т'алине, ед кә хәвата т'әрбийәткьрьна кандидатед пар-тияе рьнд дәрбазнакьн.

Ль нәһ'ийа Т'алине гәләк т'әшқи-ләтед партиае ә'влинидә хәвате кан-дидатед партиаер'а дәрбазнакьн бона кандидата бьднә наскьрьне програма у қануннәма партиаер'а. Т'әшкиләтед партиае ә'влини кол-хоза Т'алина Жорьн, стант'сия рйа машинейә һ'әсьн Арагатсә гөһдари-кә сьст дьдьнә сәр пьрсед һазьрбуна кандидатед партиае бь сәйасәтиә. Дь ван т'әшкиләтед партиаеда спартьне партиаейә т'ьмщари надьнә канди-дате партиае. Бь мә'ниә хәвата сьст дь т'әшкиләтед партиаейә нәһ'и-еда һәнә гәләк кандидат, вә'де ста-жа к'ижана дәрбазбуьә.

Борщә т'әшкиләтед партиае ве йәкеданә, вәки һәрр'о хәвате канди-дате партиаер'а дәрбазкьн. Гөһда-рикә мөзьн гәрәкә бьднә сәр хәвата кандидата дь ван т'әшкиләтада, дь к'едәрәда һәнә мәрвь стажа канди-датиә к'ижана дәрбазбуьә. Лазьмә дьһа рьнд кандидате партиае т'әви ә'мьржийина партиае бькьн, т'ьме бьк'әвьнә т'әфәқуриә вана у былнд-кьрьна занәбуна вәнайә сәйасәтиә.

ҺӘВАЛЕ ВИЛЬЕЛМ ПИКР'А

Һәвалә ә'зиз Пик!

Комитеа Мәрк'әзи партия Кому-нистие Т'ьфақа Советие бь дьл. Вә салам дькә у бьмбарәкиә дьдә дәр-һәқа 60 салийа шөхөлкьрьна Вәйә револют'сион у мөхлуқәтиә-сәйасә-тиә. Т'әмаийа шөхөлкьрьна Вәйә сәйасәтиейә нәһевшандьни у ә'йан һ'әсавдьбә мәсәлә бәрбьч'әв бона қөблхкьрьна шөхөле шымаә'та хәват-чи, шөхөле ә'длайе, демократнае у сөг'сиализме. Бь сәри Вә хәватчиед Германияе у һ'әжандьна п'алайә ор-

т'әмьләтиер'а һөйә амьндаре у т'ьме қәдандаре идеәед марк'сизм-лени-низме.

Мәриәд советие Вә насдькьн у һ'әздькьн чәва пьзмаме хвәйи нә-қәлп у шәр'ване қәвин, е бона пьз-мамти у һәвр'ашөхөлкьрьна шыма-ә'тед Германияе у Т'ьфақа Советие. Әм Вәр'а дьхвөзьн, һәвалә ә'зиз Пик, саг'ләмийа қәвин у дәрстанинед хәватейә пашьвәхтиә бона хвәшбәх-тийа шымаә'та герман у хәватчиед дьниәе гьшки.

Комитеа Мәрк'әзи партия Ко-мунистие Т'ьфақа Советие.

Иро Роза авиат'сия советиейә.

Шькьрайи лйотчикед советиейә
ә'фатр'а!

Ә'МЬР Е

МИНИСТРЕ ХВӘЙКЬРЬНЕ Т'ЬФАҚА РСС

3 ийуле с. 1955 № 108 баж. Москва

Һәваләд лйотчик у штурман, инженер у техник, нишангьр у ра-дистед һәваие, механик у мотор'истед авиат'сиае, хәватк'аред сәнайа авиат'сиае!

Һәваләд әскәр у гәмичи, сержант у старшина!

Һәваләд офит'сер, генерал у адмирал!

Иро шымаә'та советие у Қәватед вейә Сильһ'кьри дәрбаздькьн ә'йда Роза Флота Т'РСС һәваие у навнишандькьн дәрстанинед т'әзә дь пешдачуна авиат'сиа мәда.

Лйотчикед у т'әмаийа нәфст'әшкила авиат'сиа Қәватед Сильһ'кь-рир'а дәрстанинед т'әзә дьхвөзьм дь шөхөле к'урзанәбуна авиат'сиа ви вә'дәйи, техника т'әзә у былндкьрьна зорайа Флота мөйә һәваиеда.

Лйотчикед флота һәваиейә бажарваннер'а дьхвөзьм бесәкьнән-дьн т'амшөхөлкьн һостатийа хвә, лйотчик спортсменед ДОСААФ-ер'а-дәрстанина рекордәд спортиейә т'әзә.

Конструкторар'а у һ'әму хәватчиед сәнайа авиат'сиаер'а дәрстанинед дьһа мөзьн дьхвөзьм дь шөхөле пешдабьрьна авиат'сиа советиеда, сәр һ'име дәрстанинед өлм у техникаейә т'әзә.

Бона навнишанкьрьна рожа флота һәваие ә'мьрдькьм:

Иро, 3-е ийуле сала 1955-а, ль дебажар'е Вәт'әне мә Москваеда у дебажаред республикаед т'ьфақиәда салйуте бьдьн бь бист зәрпә арти-лерие.

Бьра бьжи Флота Советие һәв аие!

Бьра бьжи шымаә'та советие мөзьн у Қәватед вейә Сильһ'кьрийә ә'гит!

Бьра бьжи һ'өкөмата мөйә Советиейә һ'әлал!

Бьра бьжи партия Комунистие Т'ьфақа Советие-қәватә шымаә'та советие рөһ'дар у сәрк'арә мөзьн дь пәйк'ара кә дьчә бона чекьрьна ко-мунизме.

Министре Хвәйкьрьне Т'РСС
Маршале Т'ьфақа Советие Г. ЖУКОВ.

ЖЬ Т'ӘРӘФЕ КОМИТЕА СОВЕТИЕЙӘ ХВӘЙКЬРЬНА Ә'ДЛАЙЕ

Бь һ'әмщави қьрара пленума Ко-митеа советиейә хвәйкьрьна ә'дла-йе, Т'РСС-да һатә дәрбазкьрьне кампания т'опкьрьна қола бьн Әрза Шевра Ә'длайейә һ'әмдьянае мьқаб-ьли т'ьвдарәкдильна шәр'е атомие. Бәрәвкьрьна қола дәрбазбу дь қәвлле дьләшқийа мөзьнә сәйасәтиә у хәватәда. Вәхта кампанияе фаб-рикед, заводед, колхозед, идаред хвәндьнә у идарәханед вәлетда бь сәд һ'әзара шыват бун. Бьн Әрза Шевра Ә'длайейә һ'әмдьянае қол-кьрьн т'әмами 123.543.604 бажар-ванед советие, кә эп'ешә зедийә жь рәқәма қолад бәрәвкьри бьн газийа Стокһолме у Әрза Шевра Ә'длайе-йә һ'әмдьянаеда дәрһәқа орт'а пенш дәвләтед мөзьнда гьредана Пакта ә'длайе.

Кампания дәрбазбуьи бь алави нишанда қәвин һ'әмк'омбуна шы-маә'та советие дора һ'өкөмата хвә у Комитеа Мәрк'әзи партия Кому-нистие Т'ьфақа Советие. Дь шыватед п'ешк'ешкьри бәрәвкьрьна қола бьн Әрза Шевра Ә'длайейә һ'әмдьяна-еда мәриәд советие ә'ламдкьрьн хвәйкьрьна хвәйә мьрим бона һ'әму

мәщәлед сәйасәтиә дәр, йа һ'өкөмата советие, к'ижанед бона мәрәме сьст-кьрьна тужбуна орт'әмьләтиенә. Хвәстьна мәриәд советие бәрбь ә'д-лайе бь алави һатә к'вьше ве нака-зәда, вәки Конферанса пеншайә һ'әмт'ьфақиә, йа т'әрафдаред ә'дла-йе да делегатед советие ед Асам-блеа Ә'длайейә һ'әмдьянаейә һел-синкиә.

Незики мәриәд советиенә у фә'м-даринә хвәстьнед һ'әму мәриәд дь-ниәе садә: изне нәдьн пешдаһатьна шәр'е т'әзә, бьгьһижьн һәйәтийа ә'длыи, йа дәвләтед кә системед ванә сөг'сиалиә у сәйасәтиә башқә-нә. Вә'де кампанияеда мәриәд сове-тиә избаткьрьн хвәйготьнийа хвә: вьрһада жи шөхөл бькьн т'әви һ'әму қәватед ә'длайһ'зкьрьнейә һ'әму вәлатед дьниәе бона к'ара қәдан-дьяна ван идеалед былнд.

Резултатед кампанияе шә'дәтиә дь-дьн, вәки һ'әму хәватчиед советие бь алави хвәйдкьн Әрза Шевра һ'әмдьянае, вәки әванә бь хвәй-готьнийа қәвин дьхвөзьн: изне нә-дьн шәр'е атомие, пәйк'аркьн бона сьстбуна тужбуна орт'әмьләтиә.

ЖЬ АЛИЕ КОМИТЕА МӘРК'ӘЗИ ПҚ ЭРМӘНИСТАНЕ, СОВЕТА МИНИСТРЕД РСС ЭРМӘНИЕ У СӘДЬРТИЯ СОВЕТА Т'ӘВРӘБЬЛЬНД РСС ЭРМӘНИЕ

Комитеа Мәрк'әзи партия Комунистие Эрмәнистане, Совета Ми-нистред РСС Эрмәниә, Сәдьртийа Совета Т'әврәбьльнд РСС Эрмәниә бь дьлшәватийа гьран ә'ламдкьн дәрһәқа вә'дәзутьр мьрьна депута-те Совета Т'әврәбьльнд Т'ьфақа РСС, өзв-мьқаләдаре Академиа өл-мед дохтьрийейә Т'РСС, шөхөлкьре өлми әмәк'дар РСС Эрмәниә, про-фесоре Института дохтьрийейә Ереване

РУБЕН ҺОВСЕП'И ИОЛИАН

Йа кә бу 1-е ийуле сала 1955-а ль бажаре Ереване.

Дьна зэ'ф насълэтэд нэ'йванэтзедэкръне w э л е т р ' а

Л Ь С И Н Г Е Э Л Э Г Э З Е

Тэмамия ре эм дьчун пэя, сэр шинайи у кóлилкед ч'иер'а, к'ижанед кó ноли халиче бун. Чарнькалед мэ дэнг у н'с т'óнэбу.

К'óтасие мэва хатэ к'эвше кэрие пэзе колхозие. Дора ван дэзвэр'ин сэйед гóрех, ле шьване кóрманц п'ала хэа дабу зьнарэки у бьлуре дьхьст.

Ферма колхоза Ошаканейэ пез натийэ шиваркьрне ль шие кó жер'а дьбежы Т'йурак'йан. Ведэре эм бэре э'ульн расти чадьра шьване 70-сали сэрэ Қанат хатэ. Эви эм қабулкьрн бы дьлшаикэ алави-ва, ле к'óлфэта ви Элифе нава чэнд дэада эм т'эглифкьрн бы хóрэка-ва.

Қанате шьван мэр'а шьровэкьр э'мре кóрманцаи залул у мэр'ум нэна бэре. Эви ва дэстпекьр: «Нэна бэре гэлэки залул буйэ э'мре кóрманца. Шьмаэ'та кóрманц бы қóр'на мьжулбуйэ пэзхэикьрнева. Гэлэк шара жь ви стэндьнэ нэбуна ви, ле шэхта тыштэк т'óнэбуиэ э'у кóштэне. Кóрманц э'мре хэа дэр-базкьрийэ ч'иада, чьмки шир'а э'у нэла не рьндбу, нэко зерандьна э'óлмк'ара.

Гэлэк э'óлмк'ари хатэне сэрэ шь-маэ'та хэватк'ар, чэтынайд мэзэнва э'у дэрбазбуйэ, ле гóмана ви т'ó шара нэ натийэ бэр'ине бэрбь ах-рие, бэрбь азайе.

Револют'сия Октябре азайи ани парэко кóрманшар'а. К'óтасие хат қадандьне нет у мэрэме кóрманше

хэватк'ар». Эви хьлазкьр хэвэрдана хэа у мэ нэвр'а хэвэрда дэрнэқа фермае у хэвата веда.

Эв ферма кó теда дьхэвьтэ Қанат, н'эсав дьбэ йэко пеш.

Хэватк'аред ферма пэззедэкръне гóндарийа мэзэнь дьдэн сэр хэвэй-кьрне пез. Шиед ч'ерэ бэлакьрне сэр п'ара у тен ч'ерандьне бы сьре. Пэз нэ кó т'эне роже, ле óса жи шэве те ч'ерандьне, к'ижан кó гэлэк к'аре дьдэ к'окбун у н'ридаина пез. Бь сайа хэвата баш 98 % бэр-хед т'эзэ буйи метисьн. Жь нэр сэд пэзи натийэ стэндьне 110 бэрх.

Хэватк'аред фермае нымбэри сала пар исал вэ'де бэр'ина э'ульн 200 килограм нэри зедэ т'эслими дэв-лэте кьрне.

Ведэре хэвата нэшеванди дьбьн шьван К'элэше Бэко, Мэшите Хэло, у хэватк'ар Элифа Қэро, Г'йулсуб Бозик'йан у ед маин.

Фермаеда нэр мэх те э'нэ'нэкръне пэрсэ қадандьна боршдариед лэца сот'сиалистие.

Нэр сал те п'аккьрне шьнсе пез, бь сайа к'ижани сал бь сал бьльнд-дьбэ н'ридаин.

Эвар бу, шэхта эм дурдык'этын жь синоре фермае. Жь Т'йурак'йане сь-фэтэки дэлал вэбубу пешийа мэ. Дьнэга к'эвше қэрэг'бэ ч'иэе Ара-рате. П'эше ниве нэла не бэдэв-кьрбу дэшта Аратате, ле Ереван дьбэрьди нав бэр'оркане электри-киеда.

Л. Амауни.

НЭЙВАНЭТХВЭЙКЪР ДЬҚЭДИНЬН ҚЫРАРА ПЛЕНУМА КМ ПКТ'С ИАНВАРЕ

Колхоза гóнде Хат'унарха Жерьн ль нэ'йиэ Эшмиатсине сала пар плана ширдаина ч'елэка нэқаданд. Пэй қырара Пленума КМ ПКТ'С йанварер'а колхозеда хатэнь дэста-нинэ гэлэк мэшал бона п'аккьрне нэ'йванэтхвэйкьрне. Бь сайа ван дэст'хланина бьльндбу ширдаина ч'елэка.

Ферма колхозейэ ч'елэка (сэрве-ре фермае М. Мартирос'йан) жь 1954-е сале 1-е октябре н'эга 1955-е сале 10-е ийуне жь нэр ч'елэкаке п'ути стэндийэ 1150 литр шир.

Нэ'йванэтхвэйкьред фермае соз данэ жь вэ'дэ зутэр бьқэдиньн пла-на сале, ле н'эга к'óтасийа сале

ширдаина нэр ч'елэкаке бьг'иньн 1800 литри.

Г'ишиг'ийэ дэстанинед нэла, не бьльнд ч'елэқдоша бь нав Хэзала Гало. Ч'елэқдоша бь нав хвэйдыкэ 10 ч'елэка. Эве жь нэр ч'елэкаке 8 мэхэда стэндийэ 1800 литр шир, ле жь ч'елэка «Сона» стэндийэ 2422 литр шир.

Хэвата фермаеда бь хэвата хвэйэ бэрбьч'эва тен к'эвше нэ'йванэт-хвэйкьред комсомол Эфэндие Оз-ман, Мразе Озман, Э'лие Гало у ед маин.

Хэватк'аред фермае рóндар дь-бьн дэстанинед хэва у э'вана шэр'-к'аридькьн бона ширдаина бьльнд.

С. Г'йулназар'йан.

Л Ь А Г ' М А Г ' А Н Е

Бэдэшьн ч'ерэ у ч'иэед Аг'маг'ане. Бьн п'эншед роода дьбэрьқэ ави-йа сэр ч'ерэ.

Бина кóлилкед рэнг-рэнгэ э'мьр у қэвате дьдэ.

Ана шьване 70-сали Мэшите Усьв, шьване колхоза Парак'аре ль нэ-рийа Эшмиатсине, к'ижан кó к'эти-ийэ пешийа кэрие 500 сэри пэз, нэди бьльнддьбэ т'опька пешбэр, йа кó ноли халичэке натийэ гэртыне бь кó-лилка у ч'ерэва.

Мэшите Усьв, е кó ниве э'мре хвэи п'эр' дэрбазкьрийэ шьванти-еда, н'эздыкэ шóхóле хэа у фэ'мдыкэ жь ви.

—Готи рьнд бе хэвьтандьне эв вэ'де баша сале,—дывежэ эв,—бона бьльндкьрне н'ридаина у к'окьрне

пез. Ле эв пэрсэ жи гьре-даийэ нэ кó т'эне жь ч'ерэва, ле óса жи рьнд хвэйкьрнева. Мэсэлэ, бона пэз рьнд бьч'ерэ у к'окбэ лазь-мэ кó эв нэрт'ым вэ'дэда бе авдане.

Шьване 70-сали Мэшите Усьв жь 500 пэзе заи стэндийэ 512 бэрхед сьламэт v к'ок. Эв шер'эбандьна хвэйэ п'эр' э'лами шьванед маин дькэ

Ведэре пэз те ч'ерандьне бь сис-тема сьрети, бь сайа к'ижане нэ-хэашие кóрма нав пэзда пешда наен.

Нав хэватчиде фармаеда дист'си-плина хэвате у шóхóле дохтерие на-тийэ данине сэр дэрэщэко бьльнд.

Л. Пог'ос'йан.

НЭЛА НЕ ЗЭ'Ф СИЛОС НЭЙВАНЭТ'РА

Колхоза гóнде Нешьрлийа Жерьн ль нэ'йиэ Арташате дэстпекьр хэва-та э'мбаркьрне силосе. Сэрверийа колхозе исал башқэкрыйэ бригада дэбрбэрэвкьрне (бригадир С. Зар-гар'йан).

Бригада дэбрбэрэвкьрнеда нэна

18 хэватчи. Қомэкиа мэзэнь дьдэ шó-хóле силоскьрне машина силосбь-р'ине.

Бригадае соз дайэ плана э'мбар-кьрне силосе бьқэдинэ 150 %.

У. Н'эсэн.

Озве бригада баг'бешэкръне йэ №2 колхоза наве Свердлов гóнде Берин Арташате нэ'йиэ Арташате Х. Антонийан шэкте қэншкьрне ба-г'е тьрийа. Фото, йа В. Севойан.

ЭМЕ БЬСТИНЬН ЭК'ЬНЕ КУКУРУЗИ БЬЛЬНД

Дь дэрэша бешэкръна кукуруз-да хэвата рьнд дьбэ СМТ-а Эшмиат-синейэ №1. Ль колхозед кó тен қó-лькьрне жь алиэ СМТ-е сэр 70 гектар чандьнмэзила чаргошэ-хели-ни, йа кукуруз, хатэне кьрне хэва-тед бешэкръна э'ульн у дóда, нэна бь темпа лэзэва пешдадьчын хэ-ватед култиват'сия сьсийа у қынат-кьрне. Нава механизаторада фьр-дьбэ лэша сот'сиалистие. Башқэ-гсти хэвата баш дьбьн механизато-ред бригада №5-а. Бь сэрк'арийа к'ома партиейэ кó натийэ т'эшил-кьрне (гэрк'аре коме В. Даниел'йан) бь ач'хи пешда дьчын хэватед бешэ-кръна 30 гектар чандьнмэзилед ку-куруз йа колхоза наве Мико'йан. Ведэре хэвата бэрбьч'эв дьбьн ме-ханизаторед ша'хьл. Жь вана-н. Ас-лан'йан, Г. Петрос'йан, В. Нарут'йун-йан у ед маин плана хвэйэ роже дьқэдиньн 150—200 %.

Механизаторед СМТ-е т'ó қэвата нашевшиньн бона стэндьна эк'вн-дина кукурузэ бьльнд.

В. Арсен'йан.

БЕШЭКЪРЪНА КУКУРУЗ

Нор Байазет, 28 ийуне (АТ'Э).—Хэвата бешэкръна кукуруз ль нэ-н'ие бь фьрэгэ пешда дьдэ. Колхо-зед гóндед Гег'аргуник'е, Норадузе, Нат'сар'ате, Сарухане хьлазкьрне қынаткьрне пешын у тьрмьхкьрн.

Бона бешэкръне култиват тенэ хэвате.

Колхозванед Нат'сар'ате к'эврэк-кьрне пешын йа 37 гектара хьлаз-кьрне, дэст бь бешэкръна дóда кьрне. Ль ве дэре хэлэқокед ша'хьла ед С. Нов'ннисиан, М. Седрак'йан рьнд дьхэвьтын, зэвиед вана зэ'ф рьнд г'ишиг'тэне.

Э'ла мэт'иед к'ьн

ДЭСТ БЬ Ч'НИНА ШЭ'Н БУ

Алаверди, 29-е ийуне (АТ'Э).—Чэнд рожэ кó колхозед гóнде Ч'оч'-кане, Шног'е, Тег'уте дэст бь ч'ни-на шэ'н кьрне.

Бона друне дэрхэштэне нэ'н ком-байн. Комбайнер Гар'ник Дзавар'йан дэшта колхоза гóнде Тег'уте «Нор

ЗЭРДЭЛЭ БЬНЭЛИЕД МОСКВАЕР'А

Исал хэватк'аред совхоза наве Баг'рам'йан ль нэ'йиэ Эшмиатсине сэр 120 гектари данэ г'ишиг'тандьне насълэга зэрдэла.

Совхоз жь нэр гектарэке дэвса 65 т'сентнере бь плане бэрэвдыкэ 90 т'сентнер зэрдэла. Н'эга нэна натийэ т'эслимкьрне п'ара треста «Ара-рат»-е у завода Ереванейэ консерва 6000 т'сентнери зедэтьр зэрдэла.

Хен жь борше дэвлэте совхоз гэ-лэк зэрдэла дьшинэ óса жи бьнэ-лиед Москваер'а.

Ван рожэ совхозе бь вагона буз-хане бьнэлиед Москваер'а шанд ва-гона нэ'эвтэйэ зэрдэла. Н'эга нэна натийэ шандьне Москвае 70 т'сент-нери зедэтьр зэрдэла.

Гэлэк зэрдэлэ тен шандьне óса жи Ленинграде. Владивостоке у бажар-ел вэлэга маин.

М. Гуло.

КОНТ'СЕРТА НЭ'ВАСК'АРИ

Ван рожэ ль бажаре Ереване баг'че наве 26 Комисара, сэра эстра-дае вэкрйа дэстпэбу конт'серта бригада кóрманца, к'идэре пешда хатэнь хостэе атлетика гьран К. Нафтальан у дэнгбэж Сусика Сьмо т'эв к'ома сазбэндие.

Сэра эстрадае вэкрйи т'эжибу т'эмашэчийава, е кó бь нэ'васк'ари у дэст'хэвхэштэнекэ гóмрьн'ва қэ-булдыкьрн листьк у дэнгбэжи.

Бь бөгэмикэ мэзэнь те нэлдане жь алиэ шьмаэ'те к'элама «Элэгэз ши-рьнэ» у «Гóле мэр'уме», кó дьстьра Сусика Сьмо у óса жи нава к'омеда бэрбьч'эв дьк'эт сазбэндие ша'хьл Э'гите Шэмо, е кó пе дó зóр'на ле-дхэшт шур'э-шур'э қэйдэ у мьрамед кóрманцие.

Паши к'óтабуна п'ара йэке пешда хат бь хостатийа хэва К. Нафталь-йан, е кó бь бэдэвэти нишан дькьр қэвата спортейэ мэзэнь. К. Хóдо

ранчпарда» рожэ дьчынэ 10—12 гек-тари у жь нэр гектарэке бэрэвдыкэ незики 18 т'сентнер нэ'эвнан. Эви борш нэланейэ сэр хэа сезонэда бэрэвкэ насълэга 350 гактари дэв-са 220 гектаре бь нормае н'эсавкь-ри.

КОНСЕРВЭ ЖЬ ПЛАНЕ ДЭР

Қап'ан, 28 ийуне (АТ'Э).—Эва чэнд рожэ, кó колектива завода кон-серва продукт'сиае дьдэ бь н'эсае мэхэ ийуле. Плана ийуне натийэ қадандьне бь 125 сэлэфа. Н'эга йэке

ийуле жь плана мэхэке дэр we бе бэрдане 50 н'эзар қаб кон-серва.

Колектива заводе борщ'ды буйэ плана сале бьқэдинэ 29-е ноябре.

Н'ЭЖАНДЬНА ШОХОЛНЬШТЪНИЕ ЛЬ АНГЛИАЕ

Лондон, 28 ийуне (ТАСС).—Н'эв-тиа шашанэ, чь кó дэрбаздыбэ шóхóлн'штына п'алед искэлийэ Англиае. Вэк'илед п'алед шóхóлн'шты, к'ижанед кó нат'бун Лондоне жь искэлед Англиаейэ мышьр'чье: жь Ливерпуле, Манчестре, Беркенхеде, дóн т'эшкилк'ырын «марша н'эмбар'шнейэ» п'алед искэла.

Чэнд сад т'эвбуьед демонстраг'сиае бь бэйрагед профт'эфагье бэр-бэр'и нэ'и'на п'алед чек'ырьнейэ Лондоне бун у гази к'ырын п'ала бь бэрэвбуьи шэр'к'арикын бона ра-

зык'ырна пешданинед п'алед шóхóлн'шты.

Бь э'ламэтиа агентийа Рейтер ньна т'эви шóхóлн'штыне дьбэ незик'и 18.500 мэр'вы.

Руе шóхóлн'штынеда ль искэлед Англиаейэ н'имлида вала сэк'ынина незик'и 300 гэм'и.

Чэва э'йанэ, шóхóлн'штынэ натийэ дэспек'ырьне жь 23-е майе жь алиэ бэвед профт'эфага мьлэтиэ йа п'алед барк'ырьне у п'алед искэла, к'ижанед кó дьхвэзын, вэки бен разик'ырьне эхти'ариед we профт'эфаге.

ПЛАНЕД ФЫРЭК'ЫРНА ПАКТА ЭСКЭРИЕЙЭ Т'ИУРК'—ИРАГИЕ

П'ариз, 28 ийуне (ТАСС).—Чэва те к'эвше жь э'ламэтык'ырна мьдэ-ладаре агентийа Франс пресе, йа кó дайэ жь Анкарае, преса т'иурк'ие бь шьровэк'ырна хазьрийа п'адше Ираге Фейсал, т'ашмират'хор Абдул Иллаһ у премьер-министре Ираге Нури Саид ль Анкарае дьдэ к'эвше, вэки нат'на шóхóлк'ыред дэвлэтиэ-йэ Ираге ль Т'иурк'иае дэрдык'эвэ жь говэкед т'эсэлийа рэсмие. Бь т'эг'мина газете, бэфк'ыр нибу, вэки Фейсал у нэфсед ребьред ви нат'н Анкарае ви чахи, вэхта ль

Т'иурк'иае бу делегат'сиа н'óкóматие-йэ Пакистане, сэрк'арие ль к'ижане дькэ министре хвэйк'ырьне Айуб-хан.

Преса т'иурк'ие, те гóтне нав э'ламэтинеда, фьк'рэкэ мэзын дьдэ п'эвхэвэрданед шóхóлк'ыред сэрк'аре Т'иурк'иае, Ираге у Пакистане. Газета ниврэсмийэ «Зафер» мьдэла пешн'висарда пешда те бона зутьрке Пакистане т'эви пакта Анкара-Бэг'даде бькын.

Бь т'эг'мина газета «Ени сабах», вэхта п'эвхэвэрдана гьва we бе сафик'ырьне пьрса т'эвбуна Пакистане нав пакта т'иурк'-ирагье.

Т'ИУРК'ИА ЭСКЭР БЭРЭВ ДЬКЭ ЛЬ СЭР СИНОРЕ СУРИАЕ—Т'ИУРК'ИАЕ

Кахирэ, 27 ийуне (ТАСС). Бь э'ламэтиа радиоа Кахире, Т'иурк'иае диса дэст бь зордаина хвэ к'ырийэ ль сэр Суриае, вэки н'óкóми сэр we бькэ кó дэст бьк'ышинэ жь фолк'ырна пакта т'эзэйэ э'рэбие.

Чэва жь Шама э'лам дькын, н'óкóматед т'иурк'ие жь Конийе корпу-

са артилериае дóда дэрхьст'эна у эв щик'ырьне ль сэр синоре т'иурк'ие-сурие. Гьнэ нэ'и'и'ада нишан дьд'ын, э'лам дькэ радио, вэки эв зордаин he we зэ'фбэ, вэхта кó we бен Т'иурк'иае п'адше Ираге Фейсал у премьер-министр Нури Саид.

ЛЬ БЕЛГИАЕ

Лондон, 29-е ийуне (ТАСС).—Чэва жь Антверпене э'ламдыкэ мьдэ-ладаре агентийа Рейтер, ведэре диса дэрбаздыбэ шóхóлн'штына т'иэзар п'алед искэла, к'ижанед кó дьхвэзын бьльндк'ын нэ'и'и'ада ван. П'алед шóхóлн'шты н'эмбар'штийа

хвэ э'ламк'ырьне п'алед Англиаейэ искэлиер'а. Комитеа шóхóлн'штыне дайэ к'эвше, вэки п'алед искэлайэ Антверпене хвэйк'ырьна хвэ дьвинь жь алиэ п'алед искэлийэ Роттердаме у Амстердаме.

Темаед дохтырие

Брут'селйоз

Брут'селйоз нэхвэшикэ гьранэ. Бь we нэхвэш дьк'эвви чэва мэр'в, óсажи н'эйване мале: ч'елэк, пэз у бьзын.

Канийа нэхвэшиэ те н'эсавк'ырие н'эйван; т'эв насьле вана нэхвэши дэрбазы организме мэр'ва дьбэ у пешда тинэ н'алэки гьран, к'ижани кó аг'ырие карэ бьг'ынинэ сэфэтуне у óндак'ырна фэвате бона хэватк'ырьне.

Дэрнэда брут'селйозе заньбуна he бэри эра мэ, ле эв жь чь пешда те нэ э'йан бу у эв пьрса т'эви гэлэ пьрсед дохтырие дьне óсажи мэрэ-за фбр'на дьма нэ э'йан.

1888 сале óлмдаре англис Брут'с, кó дьхэвти ль ада Малт'ае, избатк'ыр, вэки нэхвэши пешда те жь микроба, к'ижана зэ'ф хурьн у бь ч'эве бе сильн' (бе мьвроскоп) нае-на хане. 1920 сале óлмдара файлиа хвэ да, вэки брут'селйоз пешда те жь микроба, лэма жи вана эв микроб сэва хатре óлмдар Брут'с навк'ырин чэва брут'села. нэма жь вьр жи пешда нат наве нэхвэшиэ брут'селйоз. Микробе брут'селйозе т'эне зе-

дэ дьбын организмада, жь организме дэр эв нькар'ын зедэ бьн, ле вэ'дэки дьреж дькар'ын э'мьр бькын чэва ль нава хвэли у аве, óсажи нава насьла н'эйване нэхвэшда, мэсэлэ: микроб нава гоште фэр'мида дькар'ын саг' бьминьн т'эмаийа зьвьс-танэке, нава пэнер, руне ньвишкида-35 рожи, ль нав хвэлине-50 рожи, ль нав п'эийн-70 рожи.

Нэхвэши шэм н'эйванэнт гэлэки чэт'н дэрбаз дьбэ, нэ кó шэм мэр'ва у гэлэ шара н'эйванед нэхвэш бэр давет'н сэфэба ве нэхвэшиэ. Н'эйван нэхвэшиэ жь нэв ньлд'д'ын, вэхте нэхвэш у саг'лэм т'эв дьч'ер'н, т'эв аве дьхóн, нэхвэши карэ дэрбаз бэ óсажи нава миза н'эйване нэхвэшва. Микроб шэм н'эйванэнт бэре э'вльн ши дьбын рувиада, паше дэрбазы нава хуне дьбын, хунера жи дьг'ынижнэ н'эму орган-система. Эв жь гóрч'ька вэхта парзынандьна хуне дэрбазы нава мизе дьбын, жь гьреше-нава шир, жь хуне-нава тамара (мускула).

Вэхта мэр'в дьхóэ гошт у шире

БЭВУНА МАТЧА ШАХМАТИЕЙЭ К'ОМЕД QAI-T'PCC

28-е ийуне Москваеда, ль сэра Калониейэ Мала Т'эфага бу вэбуна э'йди йа матча шахматиейэ т'и-мед QAI-T'PCC.

Шьвата эйди вэдыкэ дэвсгьртие сэдре комитеа физкултурае у спорте йа рэх Совета Министред Т'PCC Д. Постников. Эв дьбежэ, вэки орт'а т'эшкилэгед шахматиейэ QAI у Т'PCC нат'нэ т'эстигк'ырьне т'эв-гьреданед пьзмамтиэ у нэффэ'мк'ырьне.

Жь наве сект'сиа шахматиейэ Т'эфага Советие мевана сэламидькэ постэе орт'эмьлэтиэ В. Алаторт'сев.

Эв дьдэ к'эвше, вэки раст'ат'нэд шахматистед советие у америкие бунэ традиг'сион. Матча кó вэдыбэ, we фэвмандьнэкэ мэзынбэ э'мре шахматиеда. В. Алаторт'сев т'эма-ийа т'эвбуьед лэщер'а дьхвэзэ ач'хьнед э'франдари.

Гьли те даине сэрк'аре делегат'сиа цахматиейэ америкие Р. Ривзи. Жь наве шахматистед америкие эв рэзал'хье э'ламдыкэ бона пьзмамтиэ у меванфэбулк'ырьне.

— Бэре эз расти т'ó фэбулк'ырьнед ава н'эзк'ыри нэ'нат'эмэ,— гот Р. Ривз.—Эз нькар'ым зедэнек'ым, вэки бь хазьрбуна хвэва Москваеда, бэре мьн т'ó шара нэдитийэ бажэ-

ре нэла he бэдэв, к'ижане кó бэа дэвлэтибуьа бь э'франдариед ис-кустваева, бь нэйк'алед т'аричева, култураева, бь э'франдариед архи-тектуриева.

Хазьрийа бь алави бэрбэр'и ар-битре сэрэйи матче, гросмейстере орт'эмьлэтиэ М. Эйве дьбын.

— Нэр хостаки шахматие бэхтэ-варэ, вэхта дьбэ Москваеда: ве щьнэга шахматиеда,— дьбежэ М. Эйве,—эз гóманьм, вэки вэ'де ван лэщед пешьнда we бен лист'не гэлэк паргиаед зэ'ф н'эваск'ари. Эз зэ'ф разимэ бона we бавардарие кó натийэ даине мьн дэрнэда буйина арбитре сэрэйи матча шахматистед дьниаейэ лэпэ фэват.

Паше Д. Постников матче н'эсаи-дыкэ вэк'ыри.

Тен фэдандьне Гимна дэвлэтиейэ Фэзайед Америкаейэ Йэкбуьи у йа Т'эфага Советие. Тура э'вльн йа матча-шахматие дэрбазбу 29-е ийуне. К'ома шахматистед Т'PCC эхти-йари хвэйк'ыр шахматистед амери-киер'а бона бьбжэрин рэнге фигура-йа т'эхте лист'кейи пешьн. К'ома аме-рикие фэбулк'ыр ед спи. Бь ви н'эса-ви, рожа лэщейэ э'вльн С. Решев-ски (QAI) бь ед спи дьлизэ мьдэ-бьли М. Ботвинник (Т'PCC).

(Т'PCC).

ЛЭЩЕД СПОРТИЕЙЭ ШАГЬРТА

Апаран, 27 ийуне (АТ'Э).—Дóн вьра к'óтабун лэщед орт'энэ'и'ийэ физкулколлективе мэк'т'эба жь алиэ футболе у волейболе.

К'этуна лэще к'омед г'опк'ырийэ мэк'т'эба е нэ'и'ед Аштарджке, Ша-

лумйане, Апаране. Гоктемберйане, Эшмиатсине у Спитаке.

Жь алиэ футболе шие пешьн гьрт'н шагьртед нэ'и'и'а Шахумйане, ле алиэ волейболеда е нэ'и'и'а Гок-темберйане.

АВАЙА ХВЭР'А ЧЕДЬК'ЫН

К'анак'ер', 25 ийуне (АТ'Э).—Чэнд сал бэре чарнкале мэрк'эз-нэ'и'и'а К'анак'ер'е у башфэ готи п'эр'е вейи мьфр'ьд у мышьр'ьца ро-абае у шоша кó бэрбь Ереване дь-чэ, щиед хькэхвэли бун.

Ван чар салед пашьнда бь шарэ-кева натийэ гóнаст'не шóрэта we. Колхозван, п'алэ у фóльчи пе п'эре

хвэйи невшанди у бь варкед дэв-лэтиэ хвэр'а 500 авайи чек'ырьне. Исал хэвата чек'ырьна авайа дьна гóмр'ьн' буйэ. Тен чек'ырьне авайед-кэв'ри у бь бане г'энэкэ.

Чек'ырьна авайа фьрэ дьбэ бэа жи ль гóндэд нэ'и'ейэ Ар'инце, Аване, Эларе, Елг'оване, Г'йар'ние, Гетаме, ще, Шрвеже у гóндэд маньда.

н'эйване нэхвэшэ рьнд нэк'эланди, пэнер, йане жи ньрийа н'эйване нэхвэш шэ дькэ, микроб дэрбазы ви дьбын у жь вэ'дэки кын шунда пешда тиньн нишане брут'селйозе э'вльн. Ви вэхти нэхвэш дьгэзынэ, кó чок, вэйнах, сэр, тамар у мэ'зе пышта мьн дешьн.

Гэрмдэрэца нэхвэш бьльнд дьбэ, мэ'де ви те гьрт'не, бе рэнг дьбэ, зэ'ф зу дьвэстэ у ху дьдэ.

1954 сале конферанса дохтыриед, кó бу ль бажаре Ташк'енте, натэ вишанк'ырьне, вэки жь брут'селйозе зьраре дьк'ышиньн мэхуйе сери у пыште, дьл, шэгэр, органе щьсьние у ед мани. Зьрара органе щьсьние дькарэ бьг'инэ бе зар'тиэ.

Мэр'ве саг'лэм нэхвэшиэ жь нэхвэш ньлядэ. Нэр бажарванэк гэрэ п'ак заньбэ, кó чьқаси зу дэст пе бьвэ дэрманк'рна брут'селйозе, авқаси нэхвэши зу у сьнал дэрбаз дьбэ.

Профилактика (шэр' пешбэри нэхвэшиэ) н'имли дьчэ жь алиэ дохтыре н'эйвин, вэки дохтыре н'эй-вин карбэ брут'селйозе бьдэ ньл-дан, хвэ бэр фэ'мдарийэ, брут'селйоз шэм мэр'ва дьна нькарэ пешда бе,

чьмки канийа нэхвэшиэ бона мэр'ва т'эне у т'эне н'эйване нэхвэшын.

Вэки малэкеда, йане фермакеда нэна н'эйване нэхвэш, шир у гоште ван гэрэ зэ'ф рьнд бенэ к'эландьн, пэнере ван 40 рожи бьминэ нав шораве, мэр'ве мале у хэватчие ферме, вэки к'эбаба дьхвэзын бь-хóн, гэрэ вана рьнд бьпэжьн. Н'эй-ване нэхвэш гэрэ бе вэфэтаньне, башфэбэ чэва шие ч'ере ви, бэа жи ньвга ви. Вэхта шэржек'ырьн, йане жи зэйнандьна н'эйване нэх-вэш, гэрэ тенэ дэсте хвэ лэпке ре-зин, вэки микроб нава тарке дэста-р'а дэрбазы организме нэбын. Жьне н'эмлэ у зар'е бьч'ук т'óшар гэрэ незик'и н'эйване нэхвэш нэбын.

Ава бь фэдандьна ван фануна брут'селйозе бе ньлдане чэва нэхвэ-ши, к'ижан дькарэ зьраре бьг'ынинэ чэва мэр'ва, óсажи мал'нэбуне.

С. Ибо

С. Шэмо

Хвэндк'аред института дохты-рие дэвлэте.

Редактор МИРОЕ ЭСЭД

Адреса редаксияе: Ереван, соаца Алавердян № 46, т'елефон 2-07-78. Адрес редакцие: Ереван ул. Алавердяна № 46, телефон 2-07-78. ВФ 11439

Нэшьрхана № 2, сэрверийа сэрэ, йаснаийа-полиграфие у нэширэта йа Министрия културае РСС Эрмэние, Ереван, соаца Кнунйант'с № 8. Типография № 2, Главного управлени издательств и полиграфической промышленности Министрства культуры Армянской ССР, Кнунянца № 8.